

Sill' ei laula meiän lapset,
sill' ei poissit pillittele,
ovat huolella hovissa,
muurehella moisiossa;
pyhät on piinalla pietty,
aret on vaivalla varaa.

Miks' ei pyöri meiän pöytä,
miks' ei kantele kumise?
Sill' ei pyöri meiän pöytä,
jott' ei pyöri pöyälliset,
sill' ei kanteloi kumise,
katson kieltä kanteleelle,
päällyslautoja on vajaa.

* * *

Jylhän traagillinen oli Pohjois-Inkerin taitavimman mieslaulajan Ontropon elämän tarina. Hän oli kuuluisaa, ylvästä Melikovien laulajasukua, syntynyt n. 1834. Jo 9-vuotiaana hän oli käynyt orjan töissä, 12—15-vuotiaana paimensi hän karjaa kesäisin kilpaillen laulutaidossa kuuluisan Larin Pa-

rasken kanssa ja 18-ikäisenä vastasi hän täyttämistä miestä. Kun Ontropo eräänä kesänä vastusti työvoutia puolustaakseen sisartaan, sai hän julkisesti kärsiä raipparangaistuksen. Herkkään runoilijaan koski tämä häväistys, »kun kerran löi, niin kahdesti koski». Kova kohtalo muutti hänet vakavaksi ja umpimieliseksi, vaikka hän taisi suurimman osan sukunsa perintätiedosta, ei hän vieraille mielellään laulanut. Hänen koukkuinen selkensä, arpinen päänsä ja arka katseensa todistivat, että hänen kanteleensa kielet olivat katkenneet ja niinpä hänen jäykät niskansa niksahivat ja muistikin mureni.

* * *

Orjuuden ies jäyti laulun lahjoista rikkaan Inkerin kansan elinvoimia köyhdyttäen ja maahan polkien esi-isien muinaisen valoisan, aurinkoisen uskon. Vaikka Inkerissä laulut jo ovat vaienneet ja ilokielet kirvonneet, ihailimme ja ihmettelemme sitä hengen joustavuutta ja teräksistä tahtoa, jonka voimalla tämä pieni heimokansa on jälkimaailmalle perinnöksi jättänyt esi-isiemme rikkaat runo-aarteet.

Inkerin suomalainen perhe.

T. Lindberg.

Inkerin naisesta.

»Et älyä äitin mieltä,
arvoa emon sydäntä!
Itken tulville tupamme,
Siltalauat lainehille,
Lumet itken iljeneksi,
Iljenet suliksi maiksi.»

Nykyään Inkerin poloinen nainen on taaskin todellisen Kullervoheimon äiti, raadellun, verisen sydämen nainen! Eipä hän syyttä ole laulanut ilmi kaikkia Kullervorunun tunnelmallisia, kauniita säkeitä. Laulutaitoinen ja herkkämielinen on onneton sisaremmen Inkerissä. Laulaneeko hän nytkin? Pelkäänpä, että hänen on täytynyt »ripustaa kanteleensa pajun oksille».

Vieraan vallan alaisena, jo ammuin maaorjuuteen

Inkeriläinen äiti Markkovaalta.

joutuneena hän on alituisen saanut kärsiä nöyryytystä ja tuskaa. Värjävin sydämin on hän saanut seurata omaistensa kohtaloa. Ja jos »ruunu» miehen vei, pojat sotahan sortui tai tytär hoviin ryöstettiin, niin täytyi hänen vain turvattomana murehtia ja Jumalalle tuskansa huojentaa.

Orjuuden ies ei muinoin onneksi aina ollut yhtä ankara — joskus sai huoahthaakin. Lyhyt oli sentään se vapauden ja kehityksen kausi Inkerissä, jolloin sen nainenkin kehityksessään kukoisti.

Maaorjuuden lakattua Venäjällä v. 1861, seurasi inkeriläisille vapauden aika.

Voimakas oli silloin henkinen herääminen ja aineellisestikin he pääsivät vaurastumaan.

Jo aikaisemmin oli Ruotsinvallan aikana — kiitos piispa Gezelius nuoremman — laskettu perustus Inkerin kansan uskonnolliselle kehitykselle.

Valtiollisesti ei Inkerin naisella koskaan ole ollut mitään sanomista. Tämä seikka onkin johtanut hänen kehityksensä eri suuntaan kuin hänen onnellisemmän, vapaan sisarensa Suomessa. Siinä, missä meillä nainen on päässyt yhteiskunnallisesti kehittymään — siitä on Inkerin naisella ollut vain kaihoisa aavistus. Hänen toimintansa on ollut keskittynyt kodin ja talouden piiriin. Hänen voimansa on ollut sisäistä, henkistä laatua — lastensa kasvattajana, aatteiden kannattajana, perinnäistapojen säilyttäjänä — esilaulajana pidoissa, moninaisissa häätavoissa ja juhliissa, vaateparressa y. m. — puhumattakaan uskonnosta ja äidinkielestä.

Kallis tehtävä onkin ollut tuolla patriarkaalisella, hiljaisella ja puhdassydämisellä naisella ennenkaikkea säilyttäessään uskontonsa ja äidinkieltänsä.

Ja tämä kaikki vaikeissa olosuhteissa — venäläisten ympäröimänä ja painostamana, tuon Molokin, suurkaupunki Pietarin liepeillä kasvaen. Miesväen juoppoudestakin sai nainen kärsiä. Kesäisin oltiin venäläisen sotaväen jaloissa. Mutta Inkerin naiset pysyivät sittenkin loitolla kaikesta tästä, säilyttivät

itsensä. Se ei ollut helppo tehtävä! »Vellaselle» ei Inkerin suomalainen nainen vaimoksi mennyt ja yhtä harvinaisena poikkeuksena olivat aviottomat lapset.

Kodinhoidon ja talousaskareiden ohella lepäsi myös naisen harteilla lasten kotiopetus. Miehet olivat pakoitettut liikkumaan ansiotöillä muuallakin kuin omalla maatilkkupahasellaan.

Muutamin paikoin myöhemmän sukupolven nuoret naiset kyllä kulkivat tilapäisillä ansiotöillä, jos sellaisia lähettyvillä sattui olemaan. Mutta muuten ei vapaaehtoisesti kodista ansiotöille lähdetty. Pidettiinpä suorastaan häpeänä lähettää tyttäriä palvelukseen, varsinkin kaupunkiin. Vain köyhät kodit joskus olosuhteiden pakosta lähettivät keskenkasvuiset tyttärensä »likaksi» lapsenkatojiksi, varakaampiin taloihin. Näin he välttyivät monesta pahasta.

Pietarin lähellä olevista kylistä naiset kulkivat n. k. »maitomuijina» myymässä siellä vähäisiä karjatuotteitansa, tai mitä vain muuta pieneltä konnultansa irti saivat. Rahaa he täten ansaitsivat, mutta heidän luonteensa kehitykselle se oli tuiki epäedullista.

Alituinen ulkonainen painostus sai heidät lujemmin liittymään yhteen, pysymään kodin turvissa. Tästä johtuukin inkeriläisen suuri rakkaus ja kiintymys kotiinsa ja kotiseutuunsa. Perhesiteet olivat lujat ja hellyys liikuttava perheenjäsenten kesken. Kunnioitus vanhempiin oli ehdoton, siveellisyys korkealla kannalla.

Harvoin tyttäret »vietiin» (menivät miehelleen) naapuriseurakuntiin — puhumattakaan kaukaisemmista seuduista. Maasta siirtyminen ei tullut kysymykseenkään. Vasta viimeaikainen terrori on hajottanut heidät.

Syrjäseurakunnissa pysyi inkeriläinen nainen selvemmin aitokalevalaisena sekä elämäntavoiltaan että kieleltään ja puvultaan. Aina viime aikoihin asti on hän yleisesti käyttänyt kaunista kansallispukuansa. Sen kuosi vaihteli kyllä paikkakunnittain, mutta pääasiallisesti on huomattava kaksi erilaatuista: äyrämöisten tumma hameinen ja savakoiden punaliivinen. Kotikutoista kangasta ne olivat alkujansa. Mutta myöhemmin käytettiin niihin myös ostokangasta ja savakot muodostivat itsellensä ostokankaasta omalaatuisen, suorapuseroisen pukukuosin, joka on ollut yleisesti käytännössä.

Kansallispukuisia tyttöjä Keltosta.

Miten kauniin, heleän näyn tarjosikaan muinoin Inkerin kirkkokansa tai juhlayleisö!

Inkerin nainen on älykäs, opinhaluinen, luonteeltaan hiljainen, hellä, uskollinen ja rajattoman vieraanvarainen.

Kauhulla ajattelen miten tämän puhdashenkin naisen täytyy alistua nykyisiin pöyristyttäviin olosuhteisiin. Tuskinpa hän koskaan on kärsinyt enemmän kuin nyt, kun hänen pyhimpiä tunteitansa loukataan! Koti ja kirkko — siinä oli hänen elämänsä ja nyt isketään arimpaan kohtaan — koti on hajoitettu, perhe raastettu, kirkko autio ja pilkattuna! Jumala yksin tietää hänen kärsimyksensä mitan!

Meillä on paljon oppimista tältä kärsimyksen naiselta, joka eturintamassa saa ottaa vastaan iskut ja haavat.

Mikä on meidän velvollisuutemme? Muistamme edes hänen puolestaan rukoilla hänelle voimia ja parempia aikoja?